

KHANDHI LUGU

tlk Arne Uusjärv

teos: Mahasiddhade elulood, Sõnumitooja nr 5-7 (29-31), 1990

Khandhi ehk Dhukhandha nimi tähendab kaks üheks tegijat. Ta elas kerjusena Ghandhapuras, pärines aga kojameeste seisusest. Alatasa korjas ta üles kõiksugu vanu riideräbalaid, õmbles ja kohendas neid ning pani siis selga. Ükskord tuli ta juurde üks täiuslik joogi ja küsis: „Kuidas sa saad elada sellises puuduses ja vilestuses? Kas poleks parem tegelda dharmaga?”

Tema vastas: „Kes annab minusugusele dharmat-õpetust?”

„Mina annan,” lausus joogi, pühendas ta Tšakrasamvara[1] tantraõpetusse ning andis juhised loomiseks ja täiustumiseks[2] ning nende ühendamiseks.

Khandhi hakkas kujutama, kuid mõte riiete õmblemisest ei tahtnud talle rahu anda. Ta ütles joogile: „Mõtted segavad mind ja ei lase mul kujutada.”

Seepeale andis joogi talle juhised, kuidas need mõtted teeks võtta, ja lausus:

„Dharmad[3] on ju nõndasuses,[4]

õmmelda ei ole vaja

ega jumalaid ja mantraid;

seda mõistad – dharmas oled.”

Selle õpetuse järgi kujustades kaotas ta kõik: riiete õmblemise mõtte, jumalused ja mantrad dharmas olemusse ning mõistis loomise ja täiustumise ning nende ühenduse tähendust. Kaheteistkümne aastaga saavutas ta mahamudra siddhi, viis täide olendite mõõtmatu sihi ja läks ära daakade ilma. Selline oli guru Khandhi lugu.

[1] Tšakrasamvara (sanskrit *cakrasamvara*) – teatud tantristliku meditatsioonitehnika, samuti vastava kaitsejumaluse nimetus.

[2] Loomine ja täiustumine (sanskrit *utpanna* ja *sampanna*) – keskendumisastmed tantristlikus meditatsioonis. Loomisastmetel keskendub meel kindlale kujundile või mõttele – see kujund või mõte luuakse meeles; täiustumisastmel ühineb meel täielikult keskendumisobjektiga, inimene jõuab kvalitatiivselt uude teadvuse seisundisse.

[3] Dharmad on siin kontekstis välismaailma nähtuste ekvivalendid (märgid) inimmeeles. Rõivaesemed, jumaluste kujutised ja mantrad (loitsud) on Khandhi loos esineva joogi õpetuse kohaselt võrdväärset dharmad, mille olemuseks on nõndasus, nõndaolemine.

[4] Nõndasus (sanskrit *tathatā*) – mahajaana filosoofia põhimõisteid, millega väljendatakse mõtet, et kõik asjad ja nähtused „on nõnda nagu on”, pole olemas mingit transtsendentaalset substantsi.